

Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4
telefon: +420 974 847 240
e-mail: posta@nacr.cz
ID datové schránky: fe3aixh
<http://www.nacr.cz>

NACRX005J9LL

Vážený pan
PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.
Ředitel Národního archivu
Zde

Dne: 7.6.2024
Vaše č. j.:

| Č. j.: NA- 1815-3/03-2024

| Vyřizuje/tel.: Hubený / 974 847 111

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO:	Bratislava, Slovensko
ÚČEL CESTY:	Výzkum dějin čs. státní správy na Podkarpatské Rusi
ÚČASTNÍCI CESTY:	PhDr. David Hubený, Ph.D.
ZPRÁVU PODÁVÁ:	PhDr. David Hubený, Ph.D.
NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE:	Slovenský národní archiv, Archiv Národní banky Slovenska, Vojenský historický archiv
TRVÁNÍ CESTY:	19. – 24. května 2024
DATUM VYHOTOVENÍ:	7. června 2024

SCHVALUJE: **PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.**, ředitel Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Cesta byla zahájena dne 19. května 2024 odjezdem vlaku EC 279 Metropolitan z Praha, Hlavní nádraží v 11:44, který přijel do Bratislava, Hlavní stanice v 16:02 téhož dne. Návrat proběhl vlakem 24. května 2024 vlakem EC 274 Metropolitan z Bratislava, Hlavní stanice v 15:58, který přibyl do Praha, Hlavní nádraží v 20:11 téhož dne.

Ubytování v inspekčních pokojích Slovenského národního archivu odpovídalo celkové technologické zastaralosti vnitřního vybavení nutně vyžadujícího rekonstrukci (včetně zajištění teplé vody). Přes tento nedostatek ubytování přímo v archivu umožnilo maximálně využít čas na bádání.

ČÁST ODBORNÁ:

Ve Slovenském národním archivu (SNA) byly prozkoumány písemnosti fondů Krajinský úřad v Bratislavě – prezídium a sekretariát krajinského prezidenta a Odbočka Zpravodajské ústředny Policejního ředitelství v Bratislavě se zaměřením na dějiny energetiky na Podkarpatské Rusi, zatímco fond Advokátské komory na Slovensku přinesl dílčí poznatky k tamní soudní správě za druhé republiky. Zmíněný fond Krajinský úřad v Bratislavě – prezídium a sekretariát krajinského prezidenta mimo plán poskytl bohaté množství podnětů ke sporům mezi autonomními vládami Slovenska a Podkarpatské Rusi a společnou zemskou hranici na podzim 1938.

V Knihovně SNA pak byly prostudovány některé obtížně dostupné práce o Podkarpatské Rusi.

Mimořádně kladně lze hodnotit skutečnost, že obsluha badatelny SNA i správci fondů byli nově ochotni uvažovat o předložení dosud nezpracovaných archivních souborů, které se snad podaří realizovat během další studijní návštěvy.

V Archivu Národní banky Slovenska byly prostudovány archivní soubory Pomocný fond pro úpravu dluhů okresů a obcí v zemi Podkarpatoruské, Zemská banka, filiálka Bratislava, Užhorod a Slovenská všeobecná úvěrní banka. Zejména fond Zemské banky přinesl četná doplnění k osudům firmy Podkarpatoruské elektrárny během maďarské okupace, zatímco Pomocný fond poukázal na katastrofální stav veřejných financí okresů a obcí. Fondy Slovenská všeobecná úvěrní banka a Zemská banka mohou do budoucna přinést množství podnětů k hospodářským dějinám meziválečné Podkarpatské Rusi díky sesbíraným informacím k jednotlivým firmám a podnikatelům působícím na Podkarpatské Rusi.

Vojenský historický archiv přinesl některá drobná doplnění jednak k tématu elektrifikace na Podkarpatské Rusi, jednak cenné poznatky k roli četnictva během čs. mobilizace proti Maďarsku z roku 1921.

Dvě odpoledne byla strávena se soukromým badatelem a sběratelem Vladimírem Kuštekem (autor třídílné úspěšné série Československý svět v Karpatech) a proběhla obohacující výměna informací a badatelských postřehů.

V rámci činnosti v Knihovně radě Národního archivu jsem obešel šest knihkupectví a akviziční návrhy byly po návratu zaslány přímo předsedkyni rady k realizaci.

Ve všech archivech lze ocenit nadprůměrnou ochotu kolegů a kolegyň pracujících s badateli. Celkově pak cesta přispěla k doplnění dosavadního výzkumu energetiky a některých dalších oborů státní správy na Podkarpatské Rusi, ale i otevření některých dalších badatelských možností.